

Ander aanzien, andere natuur

Zandopspuiting en inrichting van 'nieuwe natuur' veranderen de Prins Hendrikzanddijk op Texel. Vóór de dijk komt een duinlandschap met lagune en kwelder. Gerhard Cadée ziet het leven op en rond de dijk langzaam maar zeker veranderen.

Tekst & foto's Gerhard C. Cadée

Een impressie van hoe het eruit zal gaan zien lijkt veelbelovend (zie YouTube: "Realisatie Prins Hendrikzanddijk"), maar niet iedere Texelaar is er blij mee. Het geliefde strandje bij Ceres, ondanks een officieel verbod ook regelmatig gebruikt door kitesurfers, verdwijnt. Pessimisten voorspellen dat het opgespoten zand over de dijk zal waaien tijdens stormen. Optimisten zien een natuurgebied ontstaan dat, mits niet door mensen en loslopende honden overspoeld, een interessant gebied wordt voor planten en vogels.

Ceresstrandje

Dit nu verdwenen strandje ontstond na het op deltahoogte brengen van de dijken op Texel in 1964. Ik ken het vanaf 1967 toen we er vlakbij op Texel kwamen wonen en heb het langzaam zien groeien door zandaanvoer van het eroderende wad ervoor. Inderdaad, bij aanlandige storm stoot af en toe zand op en over de dijk. Met wilgenschermen probeerde men dit stuiven tegen te gaan. Het strandje groeide geleidelijk en kreeg langzamerhand karakteristieke aanspoelselplanten als zeeraket, zeewolfsmelk, zeekool (foto 1) en zelfs gele hoornpapaver vlak voor het

1. Aanspoelselplanten Ceresstrandje.

onder zand bedelven van de vegetatie. Een bontbekpleviertje broedde er en groenlingen deden zich in de herfst tegoed aan de zeeraketzaden. Richting Oudeschild ontstaat straks net zo'n strandje.

De Waddendijk zelf

De kust krijgt hier nu een volledig ander aanzien. Het wad vlak langs de dijk verdwijnt. Mijn bijna dagelijks fietstochtje langs de buitenkant van de dijk tussen Ceres en het Horntje (nu niet meer mogelijk) leverde me in de afgelopen decennia heel wat aardige waarnemingen op. Exoten zag ik verschijnen zoals de Amerikaanse zwaardschede en later de

Japanse oester. Het was interessant hoe met name zilverbreeuwen deze nieuwe prooidieren geleidelijk aan ontdekten en, net als eerder de mossels, op de dijk kapot gooiden. Er ontstond een soort oesterrif langs een steeds groter deel van dit stuk dijk (foto 2). Zelfs enkele scholeksters leerden oesters eten, ontdekte ik hier. Het is te hopen dat zich hier weer mossels en oesters gaan vestigen geholpen door aanbieden van hard substraat.

Dijkbegroeiing

Ook de plantengroei op de asfaltdijk zelf is interessant. De buitenkant van de dijk bestond aan de voet uit basalt- en basaltblokken, op de kruin begraasden schapen het gras, daartussen was een geasfalteerd stuk helling en een nu verdwenen fietspad. Tussen het gras groeit de fraaie knikkende distel, geliefd bij puttertjes maar niet bij de schapenboeren. Deze distel is hier waarschijnlijk jaren geleden aangevoerd met materiaal voor de dijk aanleg. Op het asfalt groeien korstmossen en de blauwalg *Nostoc commune*. Sommige planten zagen kans door de scheurtjes in het asfalt heen te breken. Dat bleken natuurlijk de echte diehards: paardenbloem, gewoon biggenkruid, kleine leeuwentand, melkdistel, gewone hoornbloem, dravik, muurpeper. Hun zaden zullen hier door de wind zijn aangevoerd of met regenwater van de grasmat op de kruin ingespoeld. De grens aan de zeezijde tussen asfalt en de basaltvoet is ook een ideale plek voor zouttolerante planten. Hier speelt aanvoer van drijvende zaden en vruchten een rol. Langs de hele Texelse waddenkust groeide zeekool en die zal ook wel weer terugkomen op plaatsen waar hij door de dijkversterking verdwijnt. Wonen vlak bij Waddenzee is voor een 'naturalist' een groot privilege. ■

2. Oesterrif langs de waddendijk